

Türkiye'nin Yer Şekilleri — Deneme

KPSS AI Coach · 21.10.2026 · 10 soru

1. Türkiye'nin yer şekillerinin oluşumuyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangileri doğrudur? I. Ana dağ kuşaklarının oluşumunda kuzey ve güneydeki iki sıra belirleyici olmuştur. II. Türkiye'nin şekillenmesinde etkili olan dağ oluşum sistemi Alp Orojenezi'dir. III. Kalıcı kar sınırı Türkiye'de 1.500-2.000 m arasında değişir. Buna göre yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Türkiye'nin kuzey ve güneyindeki dağ sıraları, ülkenin ana dağ kuşaklarını meydana getiren temel yer şekillerindendir.

2. Buna göre Türkiye'nin ana dağ kuşaklarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Batı Anadolu Fay Sistemi ile Toroslar ana kuşakları oluşturur.
- B) Kuzey Anadolu Fay Sistemi ile Doğu Anadolu Fay Sistemi ana kuşakları oluşturur.
- C) Kula volkan konileri ile Meke Maarı ana kuşakları oluşturur.
- D) Kuzey Anadolu Dağları ile Toros Dağları ana kuşakları oluşturur.
- E) Yıldız Dağları ile Menderes Masifi ana kuşakları oluşturur.

Türkiye'nin kuzey ve güneyindeki dağ kuşakları ile Batı Anadolu'daki kırık sistemi birlikte değerlendirildiğinde, ülke arazisinin oluşumunda uzun süreli düşey hareketlerin de etkili olduğu görülür. Bu hareket, arazinin kubbeleşerek bütünüyle yükselmesi biçiminde gerçekleşmiştir.

3. Buna göre Türkiye arazisinin bu hareketine ilişkin aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Türkiye arazisi son 1-5 milyon yıldır bu hareketle yükselmektedir.
- B) Türkiye arazisi son 5-10 milyon yıldır bu hareketle yükselmektedir.
- C) Türkiye arazisi son 10-15 milyon yıldır bu hareketle yükselmektedir.
- D) Türkiye arazisi son 15-20 milyon yıldır bu hareketle yükselmektedir.
- E) Türkiye arazisi son 20-25 milyon yıldır bu hareketle yükselmektedir.

Alp Orojenezi'nin Türkiye'deki etkileri değerlendirilirken, ülkenin kuzey ve güney kuşaklarında uzanan ana dağ sıraları birlikte ele alınır. Bu kuşaklar, Türkiye'nin temel orografik yapısını oluşturur.

4. Buna göre Türkiye'nin ana dağ kuşakları için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ana dağ kuşaklarını Menderes Masifi ile Toros Dağları oluşturur.
- B) Ana dağ kuşaklarını Kuzey Anadolu Dağları ile Toros Dağları oluşturur.
- C) Ana dağ kuşaklarını Yıldız Dağları ile Menderes Masifi oluşturur.
- D) Ana dağ kuşaklarını Yıldız Dağları ile Kula volkan konileri oluşturur.
- E) Ana dağ kuşaklarını Toros Dağları ile Kula volkan konileri oluşturur.

Türkiye'de yüksek dağlık alanlarda buzulların oluşturduğu yer şekilleri incelenirken kalıcı kar sınırı ile iç kesimlerin durumu birlikte değerlendirilir.

5. Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki kalıcı kar sınırı için söylenemez?

- A) Kalıcı kar sınırı 3.200-4.000 m arasında değişir.
- B) Kalıcı kar sınırı iç kesimlerde genel olarak daha alçaktır.
- C) Kalıcı kar sınırının alt sınırı 3.200 metredir.
- D) Kalıcı kar sınırı iç kesimlerde genel olarak daha yüksektir.
- E) Kalıcı kar sınırının üst sınırı 4.000 metredir.

6. Denizli Pamukkale ve Konya'daki Meke Maarı gibi farklı yer şekilleri incelenirken Türkiye'deki kalıcı kar sınırıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Genel olarak iç kesimlerde daha yüksektir.
- B) Türkiye'de 3.200-4.000 m aralığındadır.
- C) Türkiye'de 3.200-4.000 km arasında değişir.
- D) Türkiye'de 3.200-4.000 m arasında değişir.
- E) 3.200 ile 4.000 m aralığında değişkenlik gösterir.

7. Türkiye'nin yer şekilleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangileri doğrudur? I. Ana dağ kuşaklarını Kuzey Anadolu Dağları ile Yıldız Dağları oluşturur. II. Türkiye'de kalıcı kar sınırı 3.200-4.000 m arasında değişir. III. Volkanik faaliyetler özellikle Paleozoyik'te yoğunlaşmıştır. Yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Türkiye'nin yer şekillerinin oluşumuna ilişkin aşağıdaki yargılar verilmiştir: I. Türkiye'de ana dağ kuşaklarını Kuzey Anadolu Dağları ve Toros Dağları oluşturur. II. Türkiye'de kalıcı kar sınırı 3.200-4.000 m arasında değişir ve genel olarak iç kesimlerde daha yüksektir. III. Türkiye'de volkanik faaliyetler özellikle Senozoyik'te yoğunlaşmıştır.

8. Yukarıdaki yargılardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Türkiye’de kuzey ve güney doğrultularında uzanan ana orografik kuşakların oluştuğu bilinmektedir. Bu kuşaklar, ülkenin yer şekillerinin belirginleşmesinde etkili olmuştur.

9. Buna göre Türkiye’nin ana dağ kuşaklarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A)** Ana dağ kuşaklarını Kuzey Anadolu Dağları ve Nemrut Dağı oluşturur.
- B)** Ana dağ kuşaklarını Batı Anadolu’daki kırık sistemleri oluşturur.
- C)** Ana dağ kuşaklarını Yıldız Dağları ve Menderes Masifi oluşturur.
- D)** Ana dağ kuşaklarını Kuzey Anadolu Dağları ve Toros Dağları oluşturur.
- E)** Ana dağ kuşaklarını Toros Dağları ve Kula volkan konileri oluşturur.

Türkiye'nin yer şekillerine ilişkin bir coğrafya ders notunda, iki ana yükselti dizisinin oluştuğu belirtilmiştir.

10. Buna göre bu yükselti dizilerini oluşturan unsurlar aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Kuzey Anadolu Dağları ve Toros Dağları oluşmuştur.
- B)** Toros Dağları oluşmuştur.
- C)** Kuzey Anadolu Dağları ile Toros Dağları oluşmamıştır.
- D)** Kuzey Anadolu Dağları oluşmuştur.
- E)** Kuzey Anadolu Dağları ve Toros Dağları tek bir yükselti dizisi oluşturmuştur.

Cevap Anahtarı

1. C

2. D

3. C

4. B

5. B

6. C

7. A

8. E

9. D

10. A

Çözümler

- 1.** Ana dağ kuşaklarını oluşturan iki sıra ile Türkiye'nin şekillenmesinde etkili sistem birlikte doğrulanır. Kalıcı kar sınırı ise verilen aralıktan farklı değildir; bu nedenle ilk iki yargı doğrudur.
- 2.** Türkiye'nin ana dağ kuşakları kuzeyde Kuzey Anadolu Dağları, güneyde Toros Dağlarıdır. Fay sistemleri, masifler ve volkanik oluşumlar bu sınıflandırmanın parçası değildir.
- 3.** C, arazinin kuzey ve güney levhalarının sıkışmasıyla son 10-15 milyon yıldır kubbeleşerek yükseldiğini belirtir. A ve B süreyi, D ve E ise kaynakta verilmeyen daha uzun dönemleri gösterir.
- 4.** B, Türkiye'nin kuzey ve güneyindeki ana orografik kuşakları birlikte verir. C, A ve D ana kuşak yerine farklı yer şekillerini; E ise bir dağ sırasını volkanik oluşumla birleştirir.
- 5.** B, iç kesimlerde sınırın daha alçak değil daha yüksek olduğunu söyleyerek verilen bilgiyle çelişir. A, C, E ve D aralık ile iç kesimlere ilişkin doğru bilgileri farklı biçimlerde ifade eder.
- 6.** C ifadesi, yükselti sınırını kilometre cinsinden vererek birim hatası yapar. D, A ve E kalıcı kar sınırının metre aralığını veya iç kesimlerdeki genel durumunu doğru yansıtır.
- 7.** Kalıcı kar sınırının 3.200-4.000 m arasında değiştiği belirtilir. Ana dağ kuşakları Yıldız Dağları yerine Toros Dağları ile birlikte değerlendirilir; volkanik faaliyetlerin yoğunlaştığı dönem ise Paleozoyik değil Senozoyik'tir.
- 8.** Kuzey Anadolu Dağları ile Toros Dağları ana kuşakları oluşturur; kalıcı kar sınırı 3.200-4.000 m arasındadır ve volkanik faaliyetler Senozoyik'te yoğunlaşmıştır. Bu nedenle üç yargı da doğrudur; yalnız iki yargıyı birlikte veren birleşimler eksik kalır.
- 9.** D, Türkiye'deki ana dağ kuşaklarının iki temel sıradan oluştuğunu ve bunların kuzeydeki ile güneydeki kuşaklar olduğunu doğru adlandırır. C aynı konu alanındaki yer şekillerini kullansa da ana dağ kuşaklarını karşılamaz; E, bir dağ sırasını volkanik oluşumla aynı kapsamda değerlendirir.
- 10.** A, iki ana dağ kuşağının birlikte oluştuğunu belirtir. D ve B oluşumlardan yalnız birini içerdiği için eksiktir. C oluşumu bütünüyle reddeder; E ise iki ayrı kuşağı tek bir dizi olarak yorumlar.